

Magne Forsmo
Tovåsveien 34
8890 LEIRFJORD

Saksb.: Espen Olaf Henriksen
e-post: fmnoehe@fylkesmannen.no
Tlf: 75531603
Vår ref: 2016/6883
Deres ref:
Vår dato: 19.12.2016
Deres dato: 22.09.2016
Arkivkode: 433.2

Avslag på søknad om utsetting av lutzgran og varsel om mulig pålegg om fjerning av utsatte planter

Vi viser til din søknad av 22.9.2016 om utsetting av utenlandsk treslag (lutzgran) til skogproduksjon og beklager at saken har tatt lang tid å behandle.

Vedtak

Fylkesmannen avslår søknaden om tillatelse til utplanting av 7500 lutzgran til skogproduksjon på eiendommene 61/1 og 61/2 i Leirfjord kommune. Vedtaket er gjort med hjemmel i forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, jf. naturmangfoldloven § 30.

Varsel om mulig pålegg om retting og frist for uttalelse

Du har fortalt oss at utplantingen allerede er utført. Siden det ikke er gitt tillatelse, må vi varsle deg om at det kan bli aktuelt å pålegge retting¹. Retting betyr i dette tilfellet at du må fjerne lutzgranplantene som er plantet uten tillatelse.

Vi vil understreke at vi ikke har avgjort om vi skal kreve at plantene fjernes. Du får dette varselet fordi du må informeres om at det kan komme et slikt krav². Du har mulighet til å uttale deg før vi vurderer om du skal bli pålagt å fjerne plantene. Vær også oppmerksom på at vi ikke vil pålegge retting før avslaget på søknad om tillatelse er endelig avgjort (se opplysninger om mulighet for klage til slutt i brevet).

Pålegget som **kan** bli gitt er som følger:

"I medhold av naturmangfoldloven § 69 pålegges Magne Forsmo å fjerne alle planter av lutzgran som har blitt satt ut etter 2013 på eiendom 61/1 og 61/2 i Leirfjord kommune. Rettingen må skje innen [ett år etter endelig vedtak i saken]"

Hvis du vil uttale deg om varselet, ber vi om at du sender oss din uttalelse innen **1. mars 2017**.

Vurdering av krav om retting

Ut fra din beskrivelse av saken ser vi at utplantingen kan ha blitt gjort i god tro. Naturmangfoldlovens § 69 sier i tredje ledd: *Plikten til forebygging, utbedring og*

¹ Naturmangfoldloven § 69

² Forvaltningsloven § 16

gjenoppretting gjelder ikke i den utstrekning det i lys av kostnadene og virkningene av tiltakene, miljøvirkningene av overtredelsen og overtrederens skyld og økonomiske stilling, ville være særlig urimelig.

Vi ser at det i denne saken er omstendigheter som gjør at det kan være grunn til å vurdere om det vil være særlig urimelig å kreve at plantene fjernes. Når vi har fått din uttalelse til varsel om pålegg vil vi, hvis avslaget blir opprettholdt, ta stilling til om vi skal kreve retting. Hvis vi konkluderer med at det vil være særlig urimelig å kreve retting, vil det ikke bli gitt noe pålegg. Plantene vil da kunne bli stående, selv om det ikke er gitt tillatelse.

Bakgrunn

Du har i søknad av 22.9.2016 søkt om å sette ut 7500 lutzgran (*Picea × lutzii*) fordelt på to felt som ligger på eiendommene 61/1 og 61/2 i Leirfjord kommune.

Grunnlaget for avgjørelsen

Utsetting av utenlandske treslag krever tillatelse fra ansvarlig myndighet. Tillatelse kan ikke gis hvis det er grunn til å anta at utsettingen vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfold³.

Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål ble fastsatt ved kgl. res. av 25.5.2012. Miljødirektoratet er ansvarlig myndighet etter forskriften. Fylkesmannen har fått myndighet til å behandle søknader og gi tillatelser etter forskriften. Vi skal også vurdere søknadene etter prinsipper i naturmangfoldloven⁴ og opp i mot andre viktige samfunnsinteresser⁵.

Begrunnelse

Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål skal hindre at planting av utenlandske treslag påvirker mangfoldet i naturen negativt. Vi har derfor vurdert kjent kunnskap om naturverdiene i plantefeltet, og om man kan forvente spredning av lutzgran som kan gi uheldige følger for spesielle naturverdier (viktige naturtyper, verneområder eller forekomst av rødlistearter) i områdene rundt plantefeltene.

Lutzgran er en hybridart mellom sitkagran og kvitgran som er hjemmehørende i Canada og Alaska. Selv om arten er en hybrid, så har den evnen til å formere seg med frø. Ifølge *Kunnskapsstatus for spredning og effekter av fremmede bartrær på biologisk mangfold* (DN-utredning 8-2012) kan bartrær under gitte betingelser spre seg flere kilometer fra mortreet. Artsdatabanken har vurdert lutzgran til å være treslag med *lav risiko* (LO) (Fremmede arter i Norge, 2012). Kunnskapen om lutzgranas spredningsevne og økologiske effekt er imidlertid foreløpig ufullstendig. I NINA-rapport 1231 (2016) er det dokumentert spredning av lutzgran fra plantefelt til blant annet hei, myr og skog. Miljødirektoratet argumenterer i et vedtak av 5.10.2015 for at lutzgran bør behandles på lik linje med sitkagran. Sitkagran er av Artsdatabanken vurdert som en art med *svært høy risiko* (SE). Det er dokumentert at sitkagran kan spre seg mer enn 2 km fra opphavsbestanden og til flere typer myr (Pål Thorvaldsen, Blyttia 74(3) 2016).

³ Naturmangfoldloven § 30

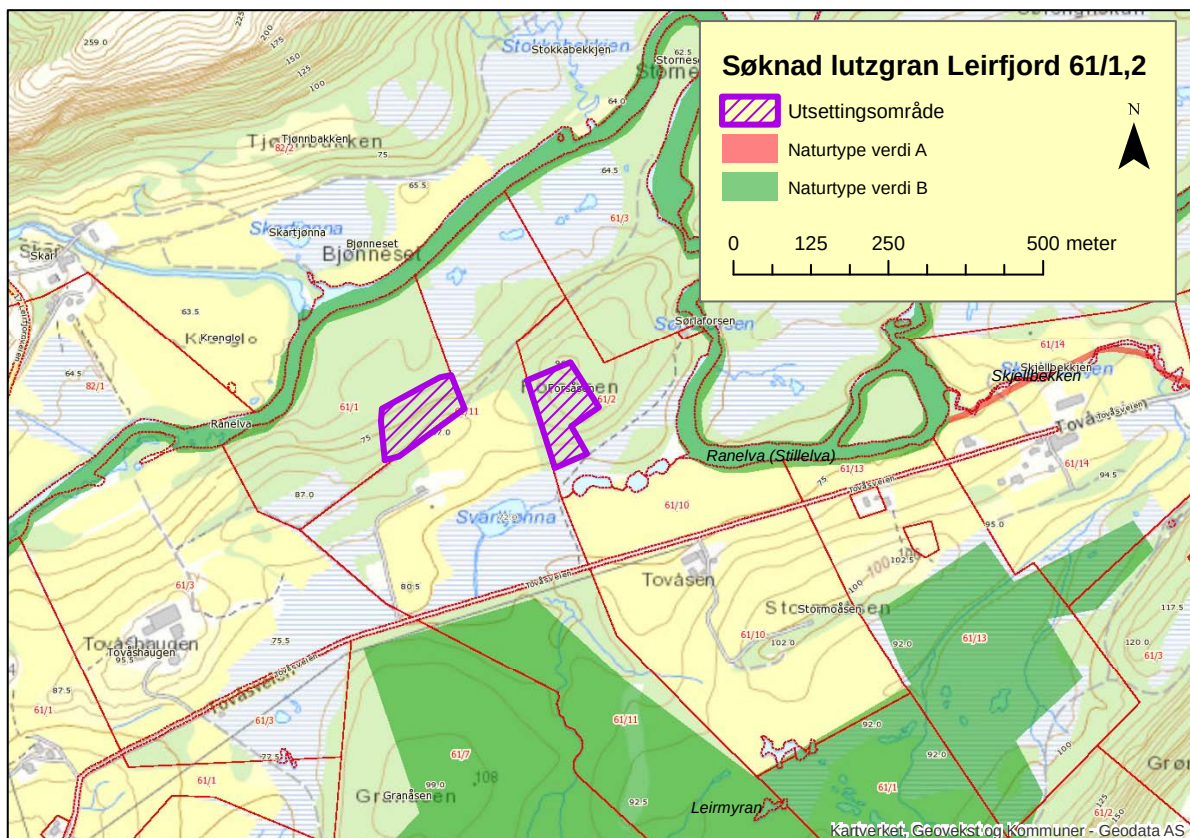
⁴ Naturmangfoldloven §§ 8-12

⁵ Naturmangfoldloven § 14

Vi har vurdert tilgjengelig informasjon om de omsøkte plantefeltene og nærområdet fra Naturbase, Artskart (Artsdatabanken) og NIBIO (Norsk institutt for bioøkonomi, nettstedet Kilden). Det er kun 110 meter som skiller de to feltene, og feltene blir derfor vurdert under ett i vår behandling av søknaden.

Områdene der du har søkt om å plante lutzgran er tidligere plantefelt der det har vært hogd norsk gran og edelgran. Vi antar derfor at det ikke er spesielle naturverdier i selve plantefeltene. Vi har heller ikke lagt vekt på at feltene ligger ca. 150 m fra en lokalitet av naturtypen «Viktig bekkedrag» (*Ranelva*, verdi B).

Plantefeltene ligger 200-400 m nord for en lokalitet av den viktige naturtypen kystmyr (*Leirmyran*, verdi B, kartlagt 2012) (se figur 1). Sentrale deler av denne lokaliteten er ifølge søknaden grøftet og beplantet med gran og furu. Dette skal ha blitt gjort i perioden 1980-1990. Grøftingen kommer klart fram på nyere flyfoto. I søknaden er det opplyst at treslagene som er benyttet i området er gran, lutzgran, furu og vrifuru (også kjent som «contortafuru»). Det er i overkant av 500 m mellom de omsøkte plantefeltene og de nærmeste deler av kystmyr-lokaliteten som ikke er grøftet og tilplantet. Ifølge fakta-arket for kystmyr-lokaliteten (Naturbase) vil det være positivt å fjerne grantrærne som sprer seg på lokaliteten. Planting av lutzgran i kystmyras nærområde vil på sikt kunne øke mengden frø fra lutzgran som tilføres myra. Lutzgran er en granhybrid som har evne til å spre seg til myr, og det er derfor ikke ønskelig å øke dette frøpresset.

Figur 1. Plassering av omsøkte felt og registrerte viktige naturtyper.

Selv om vi ikke kjenner til hvor stor del av utplantingen fra perioden 1980–1990 som består av lutzgran, så er det grunn til å tro at kystmyr-lokaliteten i fremtiden vil bli belastet av frø fra tidligere plantet lutzgran. Ny utplanting vil øke den fremtidige belastningen. Vi viser i den forbindelse til en klagesaksbehandling der Miljødirektoratet 5.10.2015 vedtok å avslå søknad om planting av lutzgran på eiendom 39/30 i Sortland kommune. Saken gjaldt utplanting av lutzgran i nærområdet til en viktig naturtype. I likhet med denne saken var det også der allerede plantet lutzgran innenfor avgrensningen av naturtypelokaliteten. Direktoratet la i sin klagebehandling vekt på at det var uheldig å styrke bestanden av lutzgran og potensialet for videre spredning ytterligere. På samme måten vil det være uheldig å øke mengden lutzgran i nærheten av kystmyr-lokaliteten *Leirmyran*. I dette tilfellet vil risikoen for spredning av lutzgran til myr også gjelde andre myrer på kalkrik grunn i plantefeltene umiddelbare nærhet.

I søknaden opplyser søker at han vil følge opp plantefeltene og fjerne planter som spres utenfor det avsatte området. Dette vil kunne hemme spredningen, men i praksis vil det bare være kortdistansespredningen (<500 m) som klart vil kunne knyttes til de omsøkte plantefeltene. Området for mulig langdistansespredning (avstand 500–2000 m) omfatter blant annet nærmere 1400 daa kartlagt som viktig naturtype kystmyr og et stort antall eiendommer. Sett i forhold til påviste naturverdier og behovet for å hindre spredning mener vi at oppfølgingen fra søker trolig ikke vil kunne bli effektiv nok i området for langdistansespredning til at tillatelse kan gis

Vi er kjent med at utplanting av lutzgran vil kunne gi større produksjon enn andre treslag. En tillatelse vil imidlertid innebære risiko for vesentlig uheldige følger for biologisk mangfold i form av økt spredning av lutzgran til en viktig naturtype. Ut fra føre-var prinsippet finner vi ikke grunnlag for å kunne tillate den omsøkte utplantingen.

Saksopplysninger

Du kan klage på avslaget på søknad om tillatelse til utplanting av lutzgran. Andre med rettslig klageinteresse kan også klage⁶. Klagefristen er tre uker etter at du har mottatt dette brevet. Klage skal sendes til Fylkesmannen i Nordland. Hvis vi mener at klagen ikke gir grunn til å endre vedtaket, sender vi saken videre til Miljødirektoratet. Miljødirektoratet kan enten stadfeste eller omgjøre Fylkesmannens vedtak.

Med hilsen

Christian Brun-Jenssen (e.f.)
fung. seksjonsleder

Espen Olaf Henriksen
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:
Leirfjord kommune
Miljødirektoratet Postboks 5672 Sluppen 8890 Leirfjord
7485 TRONDHEIM

⁶ Forvaltningsloven § 28